

tetet. Det vilde være stridende imod en Pietetsfølelse, og det vilde ikke kunne vække den aller ringeste Forargelse hos mig, om end det skulde gjælde ved Kommunitetet, som det ærede Medlem fandt saa overordenlig urimeligt ved Universitetet, det nemlig, at man vedtog Bestemmelser, hvorefter der aarlig skulde henlægges 20—30,000 Kr. i en Sparebøsse. Det var, anvendt paa Universitetet, i høieste Grad urimeligt, stridende mod al sund Fornuft, alle gode finantzielle Grundsætninger; men nu have vi i en Række af Aar henlagt ikke 20—30,000 Kr. aarlig, men det Tidobbelte for Kommunitetets Vedkommende i en Sparebøsse, og derved er Kommunitetet blevet en meget rig Stiftelse. Jeg ser derpaa med Tilfredsstillelse, og jeg er overbevist om, at det ærede Medlem gjør det Samme. Vi mødes altsaa her i een Betragtning af Kommunitetets Forhold, i den nemlig, at vi ville finde det stridende imod en vis Pietetsfølelse, hvis man med haard Haand greb ind i Kommunitetets nuværende Stilling, og vi ville endvidere finde det betænkeligt for det Formaal, som tilsigtes ved at henlægge disse Midler til Kommunitetet, dersom man i en væsentlig Grad formindskede Kapitalen, saa at det ikke var istand til at fylde sig selv sit Formaal, naar de trange Tider kom. Men nu kommer Uoverensstemmelsen. Vi Andre gaa et Skridt videre, og vi gjøre den samme Følelse gjældende lige overfor Universitetet.

Deler nu det ærede Medlem ikke denne Følelse, denne Betragtning, nu vel, saa beklager jeg det; men jeg maa dog sige, at det ærede Medlem maa være istand til at forstaa os, naar vi i et analogt Forhold tenke ganske paa samme Maade, saa han tænker i et andet, thi den Betragtning, at Kommunitetets Formaal ikke skulde være et Statsformaal, tror jeg ikke holder Stik. Det maa dog først og fremmest være klart, at de Konger, der have grundlagt Kommunitetet, ikke kunde have været af den Mening. Det er grundlagt tilbøls samtidigt med og af de samme Mænd, som have grundlagt Universitetet, og det er aabenbart, at de maa have betragtet Formaalet som et Statsformaal lige saa vel i det ene som i det andet Tilfælde. Mon det da skulde være urigtigt? Jeg kan ikke forestille mig det. Skulde det være et Statsformaal at opretholde de ydre Betingelser for en Lærestiftelse og at støtte Lærerne ved Lønninger, medens det, at stifte Lærestiftelsen Tilgang af begavede unge Mænd fra alle Samsundets Klasser, ogsaa fra de Fattiges Side, ikke skulde være et Statsformaal? Jeg kan ikke se nogen Grund dertil, jeg tror, at det sidste er det lige saa godt og lige saa fuldt som det første, og at det sidste er en saa væsentlig Betingelse for, at det første kan komme til sin Ret, at man ogsaa maa fastholde det som et Statsformaal. Bist er det ogsaa, at vi i mange andre Henseender betragte noget Saadant som

Statsformaal. Vi have paa Finantsloven en lang Række af Understøttelser, givne til forskjellige Formaal, i det Hele sigtende til at yde de Fattige en Hjælp til at tilegne sig større Kundskaber. Jeg haaber altsaa, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Hørup) og andre ærede Medlemmer, som have betragtet Sagen paa samme Maade som han, i Fremtiden ville se paa denne Sag paa en noget anden Maade, og i alt Fald ikke ville misforstaa os, der nære en Pietet for Universitetets Opretholdelse og nære en Frygt for, at det, hvis man betager Universitetet Midlerne til en relativ selvstændig Bestaaen, i trange Tider vil kunne blive til Skade for det. Erkjender man dette, haaber jeg, at vi ville komme til en Overenskomst over Sagen.

Endnu skal jeg tillade mig at nævne et Par enkelte Punkter, der have været omtalte, og jeg skal her være kort. — Der er saaledes talt om at dele Universitetet saaledes, at Derne fik deres Universitet og Sylland sit. Jeg beder for Alting, at man lader denne Tanke fare, vi have ikke Kræfter til at splitte os ad paa denne Maade. Vilde vi i Sandhed vort Universitet vel, saa lader os holde det samlet, som vi nu have og pleie det paa bedste Maade. — Andre ærede Medlemmer synes at have Lyst til at foretage en Sondring indenfor Universitetets Omraade saaledes, at den rene Videnskab gif sin Gang, og den praktiske Uddannelse gif sin Gang, hvorved man vilde opnaa, at man fik dygtige Embedsmænd, uden derfor at være udsat for, at de vare altsor beqværed af videnskabelig Dannelse. Jeg vil ogsaa advare imod at følge den Veie. (Th. Nielsen: Na nei!). Jeg veed nok, at det ærede Medlem har Lyst til at gaa med ibetmindste et Stykke, men jeg advarer ikke desto mindre derimod. Jeg antager, at det, der paa den Maade skal tilstræbes, er videnskabelig dannede Mænd med en tilbørlig praktisk Uddannelse. Det er muligt — og deri kan man have Ret indenfor visse Grændser — at det vilde være ønskeligt, om man i Fremtiden lagde mere Vægt paa en praktisk Uddannelse, om man søgte at bibringe dem, der efter endt Examen forlade Universitetet, en fylbigere praktisk Uddannelse, men det er noget helt forskjelligt fra det at opgive den Fordring, at Statens Embedsmænd i det Hele taget skulde have en videnskabelig Fordannelse. — Endelig skal jeg sige et Ord angaaende Fordringen om Examenkommissioner, der som et Slags Universalplaster af og til tages frem, for at anbringes paa Universitetet som et Lægemiddel mod al Brøst. Dersom man kunde skaffe Mænd, der besad de fornødne Kundskaber til at afholde Examinere ved Universitetet, det vil sige Embedsexaminere, skal jeg villig indrømme, at disse Examenkommissioner kunde have deres Fortrin, og hvor man, saaledes som f. Ex. ved Examen artium, med Lethed kan skaffe Mænd til at afholde en saadan Examen, skal jeg være villig